

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű újság

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyt, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Emléket Désynek!

Andrássy Gyula gróf Désy Zoltán
hamvainak hazaszállítása és emlékének
megörökítése ügyében az alábbi felhi-
vást bocsátotta ki;

Mikor azzal a felhívással for-
dulok a magyar közönséghez,
hogy hozassuk hazá Désy Zoltán
tetemét s örökítsük meg emlékét,
elég arra emlékeztetnem, ahogy
élt, s arra mutatnom rá, ahogy
meghalt. Elég arra hivatkoznom,
hogy magunkat erősítjük, mint a
nemzetet, ha emlékekben iktat-
juk vissza lélekerőnkbe azokat,
kik életükkel vagy halálukkal ki-
magasodtak közülünk. Désy Zoltán
így magasodott ki. Az elmé-
nek s a jellemnek becses képe-
séggel dolgozott, hogy nemzeti
életrenddé forassza össze szá-
munkra, ami a multban érték s
a jelenbe szükség. Az ő álma az
a magyar volt, kinél a hagyó-
mány aránya nem muzeumi tárgy,
hanem gyümölcsöző közkinccs, az
a mai magyar, aki tartja a jogát
mindenre, amit a ma terem, s
érzi a kötelességét minden iránt,
amit a ma parancsol, az az ál-
lamfenntartó magyar, kinek or-
szága az igazság s az erkölcs
világából való. S magát, önzetlen
életét, felvilágosodott egyéniségét
formálta ernyedetlenül mintává,
amely megmutassa, hogy az ilyen
álom gyakorlati testet ölthet. Em-
beri jósága kérlelhetetlenségge tud-
ott keményedni a közférfi el-
lenőrző tisztjében, egyéni heves-
sége mérséklétté tudott szelidülni
az államférfi megfontolásában.
Mindenbe egész egyéniségét vitte
bele s mindenért egész egyénisé-
gével állt helyt. Egészen a harc-
mezőig, hol hősi halállal pec-
sételte meg mindazt, amiért hő-
siesen élt. Sírjára nemes hadi-
szokás szerint halottaiban szállott
királyának elismerése. Mi emel-
jük ki az idegen sírból, temessük
el itthon, hogy halálában itt él-
jen közöttünk, s emeljünk neki
emléket, mely megmutassa, hogy a
Désy Zoltán példája folytatja ben-
nünk a munkát mindazért, amiért
annak idején ő maga dolgozott volt
közöttünk. A Désy Zoltán tetemé-
nek hazahozatalára s emlékének
megörökítésére szántadományokat
készségesen veszik át és nyugtatják
a napilapok, valamint az Általános
Hitelbank pénztára.

Gróf Andrássy Gyula.

Jakabházy Pista.*

Irta: Horváth Lajos közlegény.

— Hol vagy, hová lettél, kedves jó Barátom . . . Kis fiúcska voltál, én már szemlélődő
Jakabházy Pista? Valaki lehettem,
Az idő az utat előttem, utánad: Vitézi tetteid a Küküllő partján
Régés-rég befújta Mikor el-el néztem . . .
Befújta levéllel, hulló falevéllel, Kőhengerítésben, nagy köeldobásban
Fájdalmas reménnyel . . . Túl nem tettek rajtad,
Vonatvárásoknak bús hangulatával, Mikor izmaidnak rettentő erejét
Keserűségével . . . Végig produkáltad . . .

Sebesültek jönnek, megy a vonat értük
Az orosz határra . . .
Vár az Apád, Anyád, szomorú testvéred,
Hajh! de mindhiába!
Ami rólad kering: nagy fekete felhő
Örök elmulása, —
— Hol vagy, hová lettél, kedves jó Barátom
Jakabházy Pista?

. . . Büszke tekintettel az egész világot
Véges-végig mérvén,
Szép szálfá termeted, mintha most is látnám
Csapatodnak élén:
Vitézség tűztől mint villogott szemed,
Mint volt oda festve
Pirosló arcodra: Ős-szittyfa fajodnak
Rabonbáni lelke. —

Ezért az ősi nagy lélekhorozásért
Önzetlen lélekkel
Szerettek Pista, mert láttam, hogy nem vagy
Közönséges ember;
Rendkívüli elméd mindig csak valami
Nagy dolgon forgattad,
S oly magasan álltál, ahová el nem hat
A törpe gondolat . . .

. . . Ha tán megtört volna véres verítékben
Ifju, lángzó szived,
Smeretlen, messzi sirodából oh! kelj ki
S jelöld meg nyughelyed;
Készíts fehér fejfát az éjféle órán
Hadd írhassem rája:
— Itt nyugszik egy ritka, nagytratóró lélek,
Ősi szittyfa fajta . . .
Az én Édes, az én Kedves jó Barátom:
Jakabházy Pista.

* Szerzőnek „Székelyek a világháboruban” című költeményes könyve 2. kötetéből.

A hős nyolcvankettősök.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium
1915. február 22-én kiadott 131-ik
számu veszteség lajtsromába foglalt
82-ös ezredbeli tiszték és legénység
névsora. (XXXVII. közlemény.)

Sala János 11. sz. Udv. Agyagfalva
1882. ms. — Sándor Dénes 6. sz. Ud-
vm. Zetelaka 1892. ms. — Sándor Jó-

sef 1. sz. Udv. Parajd 1884. ms. —
Sándor József 9. sz. Udv. Olásztelek
1880., meghalt 1914. nov. 29. — Sán-
dor Lőrinc 9. sz. Udv. Kénos 1890.
hadifogoly. — Sándor István 3. sz. Ud-
vm. Décsfalva 1892., meghalt 1914.
nov. 22. — Sánta Gábor őrmester, c.
tizedes 3. sz. Csikpálfalva 1893. ms. —

Sánta Mihály 3. sz. Csikkozmas
1888. ms. — Santos Károly
10. sz. Udv. Székelyveczke 1890.
hadifogoly. — Santus Sándor 5.
sz. Csiktapocza 1890. ms. — Sa-
rási János 6. sz. Csikgöröcsfalva
1887. ms. — Sármasi Lajos 10.
sz. hadifogoly. (Az ezrednél nincs
nyilvántartásban.) — Sebesi Já-
nos tizedes 3. sz. Tordaaranyos-
vm. Torda 1891. ms. — Serbán
Károly 4. sz. Brassó 1890. ms.
Siklódi Alajos 10. sz. Marostvm.
Székes 1892. hadifogoly. — Sik-
lódi Tamás 7. sz. Csvm. Ditró
1898. ms. — Simó József őrmes-
ter, c. tizedes 4. sz. Udv. Pál-
falva 1889. ms. — Simó Péter
3. sz. Udv. Körspatak 1890.,
meghalt 1914. nov. 25. — Simó
István szakaszvezető 8. sz. Udv.
Patakfalva 1889. ms. — Simó
István pött. 9. sz. Udv. Kápol-
násfalva 1881. ms. — Simó Ger-
gely 10. sz. Csikszentkirály 1893.
meghalt 1915. január 3. — Simon
Pál 4. sz. Udv. Oláhfalva 1891.
ms. — Simon István 1. sz. Csik-
szentmihály 1893. ms. — Sipos
Antal pött. 6. sz. Udv. Farkas-
laka 1888. ms. — Sipos Domokos
4. menetz. Csikszentmihály 1893.
ms. Sipos Domokos 10. sz. Csik-
szentmihály 1890. hadifogoly. —
Siskala Perenc 9. sz. Udv. Ze-
telaka 1888. hadifogoly. — Só-
falvi János 4. sz. Udv. Firtos-
martonos 1887. hadifogoly. —
Sólyom Ferenc pött. 7. sz. Csik-
szentsimon 1890. ms. — Sóó
László egyévi önkéntes, orvosnö-
vendék, címzetes tizedes 4. sz.
Székelyudvarhely 1892., meghal-
t 1914. nov. 24.

Szabados Mózes 8. sz. Udv.
Patakfalva 1890. ms. — Szabó
Albert 5. sz. Udv. Kászonuj-
falva 1889. ms. — Szabó Albert
5. sz. Udv. Farezád 1891. ms.
— Szabó András c. őrmester 10.
sz. Csikszentdomokos 1891. hadi-
fogoly. — Szabó Árpád 10. sz.
hadifogoly. (Az ezrednél nincs
nyilvántartásban.) — Szabó Ernő
tizedes 10. sz. Kolozsvm. Magyar-
szentmihálytelke 1886. hadifogoly.
— Szabó Ézsaiás pött. 6. sz.

Udvm. Reccenyéd 1887. ms. — Szabó József 10. sz. Csvm. Gyergyóromete 1888. hadifogoly. — Szabó Mózes 10. sz. Udvm. Petek 1887. hadifogoly. — Szakács József 2. sz. Tordaaaranyosvm. Torozkószentgyörgy 1893, meghalt 1914. nov. 22. — Szaklai Felix pótt. 7. sz. Csikszentmihály 1890., meghalt 1914. nov. 15. Szárán Gábor 1. sz. Csvm. Gyergyósalamás 1890, meghalt 1914. nov. 24. — Szász Sándor pótt. 19. sz. Udvm. Farkaslaka 1890. ms. — Szász Dénes tizedes 10. sz. Udvm. Gyepes 1892. hadifogoly. Szász Ferenc tizedes 4. sz. Csvm. Kilyénfalva 1889. ms. Szász Sámuel 9. sz. Székelyudvarhely 1893. ms. — Száva Lajos 2. sz. Csikrákos 1881. ms. — Szávuj Dénes tizedes 8. sz. Udvm. Újszékely 1890. ms. — Szávuj Mihály 10. sz. Udvm. Székelykeresztúr 1885. hadifogoly. — Székely Sándor 5. sz. Csvm. Felsőrákos 1892. ms. Székely Ferenc örvezető 10. sz. Udvm. Vargyas 1885. hadifogoly. — Szentgyörgyi Lajos 9. sz. Udvm. Felsőboldogfalva 1891. ms. — Szép Albert 1. sz. Csikszentimre 1890. ms. Szép Mihály 5. sz. Udvm. Szolokma 1891., meghalt 1914. nov. 19. Szigyártó János örvezető c. tizedes 6. sz. Csvm. Vasláb 1837., meghalt 1914. nov. 22.

(Folytatjuk)

53 esztendő Udvarhelyvármegye közigazgatási életéből.

Udvarhelyi Lengyelfalvai Bárány Orbán Ottó.

Kolozsvár utcai zsufolva voltak a székely székely és a vármegyék küldöttjeivel. A gyűlést nagy érdeklődés mellett tartottuk meg. Egyértelmű felkészüléssel elhatároztuk, hogy Erdély a nagyszéchenyi Reichsratba képviselőket nem küld.

Egész Erdélyből egyedül az akkor erdélyi püspök, Fogarasi Mihály ment be a nagyszéchenyi Reichsratba.

Ezért nagy volt a felháborodás. Orbán Balázs báró is emiatt a katolikus vallásról átalált az unitárius hitre. Azt mondotta, hogy ilyen hazárfülpüspök alatt nem marad meg a kath. vallás.

Azért, mert a nagyszéchenyi Reichsratba nem mentünk be, az alkotmányt megint felfüggesztették. Daniel Gábort, rajongásig szeretett királybirónkat, állásából elmozdították és helyébe Lukács Gusztáv kormánybiztost küldötték.

A tisztviselői kar megmaradt azért, hogy a hatalmat a kezünkben ne adjuk ki, de határozatilag kimondottuk, hogy három évig mindenki ingyen köteles szolgálni. Az osztálytól fizetést senki el nem fogad.

Lukács Gusztáv adminisztrátor nagyon szörmetően bánk velünk. Mindenképen figyelmeztett minket meggyernő a kormány céljainak

kertelenül, mert mi hajlíthatatlanok maradtunk.

Rendíthetetlenül ragaszkodtunk alkotmányunk visszaszerzéséhez. Megtagadtuk az adófizetést. A katonaköteleseket is csak zsandárokkal szedették össze és állították elő sorozásra. Az adók behajtását zsandárok vezetése alatt katonákkal végeztették. Így jártak végrehajtani a községekben.

Emlékszem, hogy hozzánk Lengyelfalvára, egy zsandár vezetésével, 17 katonát küldöttek ki. A katonák édes anyám nappali szobájába szállásolták be magukat. A bornyut felrakták a butorokra, de azért adót nem fizettünk. Egy hétig maradtak nálunk. Élelmeztük őket, zsoldjukat fizettük, de kitarítottunk.

Aratáskor abban a kedvezményben részesültünk, hogy a nagybirtokosoknak annyi katonát adtak amennyi az aratáshoz kellett. A katonáknak teljes ellátást és rendes napi zsoldot fizettünk. Egy altiszt vezetése alatt reggel a mezőre pontosan kivonultak és estig szorgalmasan dolgoztak. Ez a kedvezmény a gazdáknak nagy előnyére szolgált, mert az aratási munkálatokat megkönnyítette.

Ilyen és ehhez hasonló körülmények között vártuk a jobb jövőt, mely az 1869-ik évben be is következett. Ekkor a kormánybiztosságot megszüntették és Daniel Gábor főkirálybiránkat állásába visszahelyezték s az alkotmányos közigazgatás újból életbe lépett.

Összeírták a Szék területén a képviselőválasztó jogosultakat. Akkor minden szabad székely, aki 24-ik évét betöltötte, régi jogon választójogosult volt. Így aztán természetesen a választók száma igen tekintélyes számmra emelkedett. A volt urbérese pedig a füstszámok arányában választották maguk közül a képviselőválasztókat, akiket *füstösöknek* neveztek.

Akkor az egész Udvarhelyszék egy választókerületet képezett, melynek székhelye Székelyudvarhely volt. Az anya- és két fiuszék összes választói tehát Székelyudvarhelyt szavazták. A kerület két képviselőt (követet) választott.

Mikor a követválasztást kitűzték, a kerület két pártra oszlott. A jobboldali párt volt a kormánypárt, a baloldali pedig az ellenzék.

A kormány jelöltjei: Gróf Bethlen János és Dr. Török Albert, az ellenzéké: Ugron Gábor és Bárány Orbán Balázs voltak.

Igen heves harc volt. A választás napokig eltartott. Az Ugronok — Ugron Lázár kivételével, aki alkirálybíró volt — mind baloldaliak voltak. Ugron János, Ugron József, Ugron Zsigmond, Ugron Gábor, Ugron Tamás, Ugron Gáspár, Ugron Adám, Ugron Lajos, Jakabházy Zsigmond, Orbán Balázs, Bartha Miklós, Orbán Bódog és szerény magam.

A jobboldalon a kormánypárton voltak: Ugron Lázár, Török Ferenc, Török Albert, Török Pál, Török Gás-

pár, Török György, az összes patakfalvi Ferencziek, Bartha Sándor, Bartha Károly, Gyertyánffy Jónás, a Bedők, Szabó Márton, Szabó Dénes (a becsületesség minta képe, aki előtt szerénysége miatt mindenki meghajolt, hivatalát páratlan szorgalommal vezette és felküzdötte magát a kir. táblai bíróságig s mint címzetes kuriai bíró ment nyugdíjba), Szabó Lajos (a szombatfalvi Szabó-családnak egyik kimagasló tagja, magas műveltségű, meggyerő modorával mindenkit lekötölezett, mint állam ügyészfiatalon meghalt; benne a szombatfalvi Szabó család nagyra hivatott fiát veszítette el), Szabó István, Koncz Lajos, a Szombatfalvy család tagjai, báró Rauber Nándor, Pálffy Dénes és a Pálffy-család összes tagjai, Tibád Antal, Szócs Márton, akkori kir. ügyész, Gyárfás Dömökös, zsákodi Horváth János (akinek magyarországi birtokát a mostani aranyparaszt: Bajnóczki András — akkor nála udvar bíró — vette meg s abból terjeszkedett tovább a mostani nagy birtokállományra).

Mind a két pártnak Székelyudvarhelyt állandó tanyái voltak, ahol a cigánybandák éjjel-nappal folyton muzsikáltak. A pártok idősebb tagjai permanenciában voltak. Készítették a tokányt, csapoltatták sorra a boroshordókat. A fiatal párttagok pedig a külső szolgálatot teljesítették.

Reggel mindennap kimentünk a másnap sorra kerülő községekbe, hol a választókat összeszedtük, itattuk, szivarral és minden jóval elláttuk. Gondoskodtunk fuvarról. Hajnal felé aztán beszállítottuk őket Székelyudvarhelyre. Bezártuk a csizmadiaszinbe, hogy az ellenfél kortesei el ne lophassák.

Azután községenként vittük leszávozni, mely után a tanyákra beosztva, ellátást és annyi bort kaptak, a mennyit meginni tudtak. Akkor egy régi veder bor 60–80 kr volt.

Hét napig tartott a választás. A két pártra összesen 14,000 választó szavazott le. Mi, ellenzékiek győztünk — 82 szavazattal. Bárány Orbán Balázs és Ugron Gábor lett tehát Udvarhelyszék első követe a szabadságharc után.

Ami győzelmünk csak úgy sikerült, hogy Jakabházy Zsigmond egy éjszaka Lövete községet a kormánypárttól eltáncolta.

No, de ennek érdekes története van, amit a következő cikkemben fogok részletesen elmondani.

(Folytatjuk)

Havi fizetéssel nyomdásztanulónak egy jóra való, szorgalmas fiut felvesz **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. **Reál- vagy polgári iskolai két osztályt**, avagy **algimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.**

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XXXIX.

Csiki János 24. hgye 4. msz. Háromszékvm. Köp ez 1883. hadifogoly (Oroszország). — Csiki Sándor 24. hgye. 4. msz. Udvm. Homoródalmás 1886. hadifogoly (Oroszország). Csutak Máté örv. 24. hgye. 7. sz. Csik-esicsó 1886. hadifogoly (10. Spital in Moskau, Oroszország).

Daner József örvezető 24. hgye. 4. sz. Háromszékvm. Uzon 1881. hadifogoly (Oroszország). — Deák Ferenc 24. hgye. 4. msz. Udvm. Bardocz 1886. hadifogoly (Oroszország). — Dénes András 24. hgye. 12. sz. Csvm. Kászonalitz 1881. hadifogoly (Oroszország). — Dénes Ferenc tizedes 24. hgye. 1. zászlóalj Udvm. Székelyderzs 1883. hadifogoly (Evakuationspítal Nr. 28. Wladimir, Oroszország). — Dimian János 24. hgye. 3. pótsz. Hszvm. Bereczk 1890. hadifogoly (Oroszország).

Farkas Gábor 24. hgye. 3. sz. Csvm. Gyimesfelsőlak 1883. hadifogoly (Oroszország). — Fodor Fülöp örvezető 24. hgye. 5. sz. Csvm. Gyimesfelsőlak 1892. hadifogoly (Oroszország).

Gergely Imre 24. honvgye. 7. sz. Csikbánkfalva 1891. hadifogoly (Oroszország). — Gödri Pál 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Bodola 1891. hadifogoly (Malenki tartm. Wladimir, Oroszország).

Györfi Károly 24. hgye. 4. sz. Székelyudvarhely 1893. hadifogoly (Oroszország)

Isztán Sándor pótt. 62. gye. 4. pótsz. Marostvm. Seprőd 1882. hadifogoly (Evakuationspítal Nr. 32. Nizmij-Nowgorod, Oroszország).

Kajtár Ferenc örvezető 24. hgye. 7. sz. Csikdánfalva 1884. hadifogoly (Oroszország). — Kémenes Antal tart., c. tizedes 62. gye. 6. sz. Csikvm. Gyergyóditró 1884. hadifogoly (Oroszország). — Koka Antal tizedes 24. hgye. 5. sz. Csikszögöd 1884. hadifogoly (Oroszország). — Kukuj Péter 24. hgye. 1. msz. Hszvm. Előpatak 1887. hadifogoly (Oroszország).

László Imre 24. hgye. 2. pótsz. Csikvm. Zsögöd 1882. hadifogoly (Oroszország). — Lázár György 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Sósmező 1891. hadifogoly (Oroszország). — Lukács Ábrahám 24. hgye. 3. pótsz. Csikszentimre 1890. hadifogoly (Oroszország). — Lukács Albert pótt. 62. gye. 4. pótsz. Msvm. Székelykál 1886. hadifogoly (Oroszország).

Máthé Sándor 24. hgye. 12. sz. Udvm. Bardocz 1880. hadifogoly

(Oroszország). — Mészáros György 24. hgye. Csikdánfalva 1887. hadifogoly (Oroszország).

Nagy Ferenc 24. hgye. pótz. Csikdánfalva 1891. hadifogoly (Oroszország).

Olteán Gábor őrzetű 24. hgye 9. sz. Csikgyimesbükk 1881. hadifogoly (Oroszország). — Oltyán György 24. hgye. 7. sz. Csikgyimesbükk 1882. hadifogoly (Taschkent, Oroszország). — Ördög Ferencz Sándor 24. hgye. 3. msz. Hszvm. Gelence 1885. hadifogoly (Oroszország). — Öttinger Tibor 24. hgye. Háromszvm. Sepsiszentgyörgy 1892. hadifogoly.

Pál János 24. hgye. 1. pótz. Udvm. Lövete 1887. hadifogoly (Oroszország). — Pál József 24. hgye. 3. sz. Udvm. Homoródalmás 1887. hadifogoly (Oroszország). — Pál Péter 24. hgye. 8. sz. Csvm. Gyimesbükk 1888. hadifogoly (Wolsk, Saratow kormányzóság, Oroszország). — Petku Elek 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Zágon 1892. hadifogoly (Tjumen Toblosk tart. Oroszország). — Popika János 24. hgye. 2. pótz. Hszvm. Bikfalva 1890. hadifogoly (Tjumen, Tobolsk tart. Oroszország). — Prezsmér György 24. hgye. 3. msz. Csvm. Gyimesbükk 1888. hadifogoly (Oroszország).

Roska Gergely pótz. 62. gye. 13. sz. Tavm. Mezővelkér 1889. hadifogoly (Melenki Wladimir tart. Oroszország).

Sixai Ferenc 24. hgye. 1. pótz. Udvm. Lövete 1881. hadifogoly (Oroszország).

Szakács Gábor 24. hgye. 3. pótz. Hszvm. Nagyborosnyó 1890. hadifogoly (Evakuationspítal Nr. 32. Nishnij-Nowgorod, Oroszország). — Szász János 24. hgye. 3. pótz. Hszvm. Kézdivásárhely 1881. hadifogoly (Oroszország). — Szűcs István 24. hgye. 7. sz. Csikjenőfalva 1890. hadifogoly (Oroszország). — Szűcs János 24. hgye. 6. sz. Csvm. Várhegy 1881. hadifogoly (Oroszország).

Tohonean János 24. hgye. 11. sz. Csvm. Magyarbodza 1882. hadifogoly (Oroszország). — Török Mihály 24. hgye. 3. pótz. Hszvm. Kézdivásárhely 1888. hadifogoly (Oroszország).

Vargyasi Ignác 24. hgye. 6. sz. Hszvm. Ikafalva 1883. hadifogoly (Oroszország).

Zöld Keresztély 24. hgye. 2. pótz. Csikdánfalva 1885. hadifogoly (Oroszország).

Kiegészítés a 64. sz. vesztesség listájához: Iure Gábor egyévi önkéntes címz. tizedes 62. gye. 16. sz. Marosvásárhely 1889. hadifogoly (Jatorowsk, Oroszország. (Sebesültkép volt feltüntetve). — Nagy József Péter tart. 62. gye. 12. sz. Marostvm. Nagyernye 1884. hadifogoly (Aschabad Oroszország. Mint sebesült volt kimutatva). — Pap Tódor 62. gye. 9. sz. Mtv. Körtekapu 1891. hadifogoly (Bojutschar, Woronesch tart. Oroszország. Sebesültnek volt feltüntetve).

(Folytatjuk.)

Táborból.

Egy székely huszárlevele.

Székelyudvarhelyi Csiki Lajos patrulführer, a 2. huszárezred 4. Eskadronjából, az északkeleti harctérről biztató levelet küldött a hazához és édes szülőföldjéhez.

Az egyszerű székely fiu bizakodó hangulata, jellemzi kitünő hadseregünk szellemét és gondolatvilágát s fényes lanúsága annak, hogy egy hosszú esztendő után is, mikép érez a székely a harctéren.

A levél így szól:
Édes hazám! Édes szülőföldem! Boldogan gondolok Ti rátok. Felébred bennem a hazaszeretet. És Ti, szülővárosomban lévő lakosok, hogyan vagytok?

Már egy éve elmúlt, hogy a harcmezőn vagyok. Sokat próbáltam és sokat jártam, de mindenek fölött nem mulaszthatom el, hogy szülő városom lakosai, Ti hozzátok ne szőljék.

Tudom, sok fájó kebel dobog ugy odahaza, mint itten kint a harcmezőn. De legyetek türelmesek, mert az Isten segítő hatalma örökösök felénk, hogy elnyerjük a dicső győzedelmi koronát. Mert hű katonáitok hűen harcolnak szeretett Királyunk és szép magyar Hazánkért.

Igaz, hogy változatos napok vannak; könnyebbek és nehezebbek, de az a tudat föntartja reményünk, hogy Isten segédelmé után, győzni fogunk.

Szalad az orosz ész nélkül, mikor a hős magyar csapatokat látja öfeléje közeledni. De aztán, mikor az általok elnevezett „vörös ördögök”, a magyar huszárok jönnek, képesek a fejüket is otthagyni, csak a lábuk meneküljön. Szalad a muszka árkonbokon keresztül, ha mennek a magyar huszárok!

A reményünk meg van, mert győzünk; még pedig igazságosan győzünk!

És most búcsút veszek Tőletek, odahaza lévő fájó keblek. Kívánom Istentől, hogy segítsen elviselni, nehéz fájdalmatokat! Adja a jó Isten, hogy hozzátartozóitokkal mentől előbb találkozzatok!

Erre kérjük a jó Istent mi is, a táborban lévő hős katonák... Tábori posta 43.

Csiki Lajos patrulführer.

Irodalom.

Vidám Könyvtár. Egyszerre három új füzetet kaptunk a *Tábori Kornél* szerkesztésében megjelenő *Vidám Könyvtár*ból, amelynek nívós anyagát a legkiválóbb magyar írók szolgáltatják. A mulatságos új füzetek címei: *Színészek és ripacsok* vigesetei. — *Írók és firkászok* vigesetei. — *Festők és szobrászok* vigesetei. Körülbelül száz kis történet és croquis van egy-egy füzetben, szatirikus és kacagtató históriák változatos művészet, vagy irodalomtörténeti jelentőségű anekdotákkal. *Alig van kiváló író, színész, festő, aki ne szerepelne bennük* valami finom humorú, jellemző esetével. A magyar irodalomnak és művészetnek válogatott modern anekdotakinestára ez a három füzet s valószínű, hogy mindegyik éppugy számos kiadást megér, mint a Vidám Könyvtár előbbi elmés füzetek. Egyszüzetnek az ára 40 fillér s kapható minden jobb könyvesboltban, valamint a vasúti állomások árusítóhelyein is.

SZÉKELY GAZDA.

Gyümölcs, zöldség, bor és mustoásár Tordán. A Torda-nyosvármegyei Gazdasági Egylet igazgató választmánya elhatározta, hogy folyó évi október hó 1-től 6-ig Tordán a megyeházán nagyszabású téli gyümölcs, zöldség, óbor és must bemutatót és vásárt rendez. E vásár célja egyrészt a termelőt a fogyasztóval összehozni, másrészt a nagykereskedők figyelmét felhívni a várnegye fejlett gyümölcs- és zöldségtermelésére. E vásár célja továbbá az óbor készletek értékesítése, a hordóknak az ideai termés részére való felszabadítása okából és alkalmat nyújtani az ideai jó termés kilátások értékesítésére. A vásár tárgyai lesznek alma, körte, szőlő stb. gyümölcsök és mindennemű konyhakerti vetemények nyersen, szárítva, feldolgozva (aszalvány, iz, kocsonya, befőtt, konzerv stb.), bor és must, továbbá ezen termények előállításához használt gépek, eszközök, anyagok és a gabonafélék vetőmagjai. A vásár iránt a gazdák körében már is

rendkívül élénk érdeklődés nyilvánult meg. E vásár feleslegessé teszi a gazdáknak a termények kinalásával járó hosszadalmas levelezéseket, a kereskedőket pedig sok költséges és nehéz uttól kiméli meg.

HIREK.

— **Kitüntetett 82-sők.** A király Ő Felsége elrendelte, hogy *Farkas Antal* tartalékos főhadnagynak, *Bittermann István* hadnagynak és *Kovács Antal* tart. hadnagynak az el-lenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásukért a legfelsőbb elismerés tudtul adassék, ugyszintén *Dr Barabás Zoltán* tart. segédorvosnak önfeláldozó munkásságáért a legfelsőbb elismerés tolmácsolandó.

— **Városi költségvetés.** Székelyudvarhely város 1916. évi költségvetésének előirányzatát kinyomtatva, szept. 29-én küldötte szét a képviselőtestület tagjaihoz a Tanács. E szerint a szükséglet 280,612 K 34 f, fedezet 200,863 K 41 f, hiány 79,748 K 93 f, melynek kiegyenlítésére 96,000 K állami egyenes adó után, 84 százalékos pótdadó kirovását hozzák javaslatba.

— **Önkéntesek előléptetése.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. e. parancsnoka Györgypál Gábor tart. szakaszvezetőt — tart. hadapródnak, Klagsbrunn Brunó e. é. önk. orvosnöv. őrmestert — egészségügyi hadapródnak, Wagner Ottó, Dr Szabó Béla, Bernáth Imre, Kovács Mihály, Dr Piskóthy István, e. é. önk. tizedeseket — e. é. önk. c. szakaszvezetőknak, Toth Károly e. é. ö. c. őrzetűt — e. é. ö. c. tizedesnek léptette elő.

— **Alkapitányt** választott a minap Sepsiszentgyörgy város képviselőtestülete Dr Király Aladár alispán elnökletével. A pályázottak közül a kandidáló bizottság *Dr Szánthó Vintust*, *Tréger Rezső* rendőrfogalmazót és *Dr Szabó András*t jelölte. A választás igen élénk érdeklődéssel folyt le és Dr Szabó győzelmével végződött, akit abszolút többséggel az alkapitányi állásra megválasztottak.

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gye. parancs-

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Marosvásárhelyt Székelyudvarhelyi Fiókiintézete

Alaptőke : K 2,500.000.—

Tartalékok : K 1,392.043.36

Elfogad legelőnyösebb kamatozás mellett moratoriummentes, tehát bármikor (a háboru tartama alatt is) felvehető takarékbetéteket. Birtokokra ezidőszerint is folyósít törlesztéses és betáblázott váltókölesönöket.

noka Béla Balázs örvezető, c. tizedest — szakaszvezetőnek; Balló Dénes, Klepaczki Kasimir tizedeseket, Hosszu Peter gyalogos, c. örvezetőt — tizedes, c. szakaszvezetőknél; Simon Gyula népf. gyalogos, c. örvezetőt — népf. örvezető, c. tizedesnek; Bács István, Sándor János gyalogosokat, Hann József népf. gyalogost, Prybyla Emil zenész gyalogost — c. örvezetőknél léptette elő.

— **Új földet** fedezett fel izlandi Wilhjalmur Stefansson, aki a kanadai sarki expedíciót vezeti, az amerikai sarki félszigettől nyugatra eső tengerrészen. Ezzel a Jegestenger vidékének olyan kérdése nyert megoldást, amely már régóta foglalkoztatta a földrajzi kutatást.

— **Szöbetségi Hűség-gyűrűk.** Az elmúlt héten az Országos Hadsegélyező Bizottság által küldött és a „Székelyország” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt kapható Szöbetségi Hűség-gyűrűkből 1—1 három koronás színezüst gyűrűt vásároltak: *Krisa* Agnes gazd. szaktanítónő Berettyóújfalui és *Krisa* Zsuzsika Homoródalmás.

— **Az amerikai pándorgalamb** (tudományos néven: *Ectopistes migratorius*), egy különösen szép és sajtószertű állatfaj, mely évtizeddel ezelőtt is oly dúsz volt, teljesen kipusztult.

— **A hazárulók** vagyonának zárlat alá vételéről az elmúlt héten jelent meg a kormány rendelete, mely részletesen szabályozza, hogy a hazárulók vagyonára a zárlatot ki rendeli el, mily módon hajtsa végre s hogyan történik e zárlat feloldása. A rendelet azonnal életbe is lépett.

— **A második hadikölcsön** 6, 5 és fél százalékos kötvényei elkészültek s azok a jegyzőfelek részére az illető aláírási helyeknél rendelkezésre állanak.

— **Felmentések őszi mezőgazdasági munkára.** A „Külügy-Hadügy” jelentése szerint a honvédelmi miniszter megengedte a honvéd kerületi parancsnokságoknak, hogy különös méltánylást érdemlő esetekben önálló mezőgazdákat, a nagybirtokok és mezőgazdasági célokra szükséges kovácsokat és bognárokat legfeljebb három hónapra felmentésük a katonai szolgálat alól. A kerületi parancsnokság azonban csak egy ízben adhat három hónapra felmentést. A felmentési javaslatokat a főispánok fogják az illetékes kerületi parancsnoksághoz eljuttatni. Ha azonban a felmentési javaslat bizonytalan időre, vagy három hónapnál hosszab időre szól, akkor a főispánok azt a földművelésügyi miniszterhez, illetőleg a horvát bánhoz terjesztik fel, akik azután kikérik a honvédelmi, illetőleg a hadügyminiszter határozatát.

— **Hadifoglyoknak feladott pénzküldemény reklamációja.** A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tüdősítő Hivatal újabbán ismét sok megkeresést kap, amelyekben az itthoni hozzátartozók a hadifoglyoknak kül-

dött pénzösszegnek reklamációját kérik. A Hivatal ez okból újra figyelmezteti a közönséget, hogy reklamációknak csak abban az esetben van értelme, ha a hadifoglyot a pénz feladása után helyezték át más fogolytáborba. A Hivatal ezuttal azt is szükségesnek tartja a közönség figyelmébe ajánlani, hogy hadifoglyoknak borítékba helyezett levelet még nyitva sem lehet küldeni. Kizáróan levelezőlapok használata van megengedve. Leveleket a cenzura és a posta nem továbbítja a Hivatal kénytelen azokat a feladóknak visszaküldeni. Hadifoglyoknak tehát csak levelezőlapokon lehet írni abban az esetben, ha a hadifoglyok pontos címe ismeretes.

— **Követelések bejelentése.** A kiknek a németek által meghódított Orosz-Lengyelországban lakó cégekkel szemben netán követeléseik volnának, ezeket egy Berlinben erre a célra szervezett bizottságnál jelenthetik be. Az eljárásra nézve a székelyföldi kereskedelmi és iparkamaránál Marosvásárhelyt nyerhető tájékozódás.

— **Magyar kereskedők és Hamburg.** Egy hamburgi kereskedelmi testület a kereskedelemügyi Miniszterhez juttatott emlékiratában megütközésének ad kifejezést a miatt, hogy a magyar kereskedők, a hamburgi szenátus által törvényes felhatalmazás alapján megállapított azokat az árukat, amelyek az áruk tekintetében kötött tőzsedei határidő ügyletek leszámolására nézve irányadóak, nem respektálják, sőt fizetési kötelezettségük alól a „fogadásra és játékra” alapított kifogással iparkodnak mentesülni. Tekintettel a monarchia két államának és a Németbirodalomnak gazdasági egymásrautaltságára, a kereskedelmi összeköttetések fejlődésére nem hathat előnyösen, ha az egyik fél a forgalom bevett szokásaitól eltérőleg, a reál nézve kedvezőtlen jogviszonyok kötelékéből mindenképpen szabadulni igyekszik. Biztosak vagyunk a felől, hogy ez a kérdés a székelyföldi kereskedőket nem illeti, mégis figyelmeztetni kívánjuk az érdekeltséget arra, hogy az ilyen eljárás a nem valószínű, bár esetleg mégis elérhető

pillanatnyi eredményeket messze meghaladó hátránnyal járhat, mert az fizetési összeköttetés főtartását veszélyezteti és az egyes esetekben talán elérhető kedvező eredmények ért, az állandó és zavaratlan üzleti összeköttetésből folyó aránytalanul nagyobb előnyöket teszi kockára.

— **Gróf Majláth** erdélyi püspök jelenleg Háromszék vármegye Kézdi járásában részesíti híveit a bérmlás szentségében. E hó 15—20-ika körül Székelyudvarhelyre is megérkezik a közszeretben álló főpásztor.

— **A tanfelügyelői karban** a következő, minket érdeklő változások történtek: a közoktatásügyi miniszter Rhédey János kir. tanfelügyelőt Jásznagykunszolonk vármegyéből Kecskemétre, Spresiger Ferenc kir. tanfelügyelőt Szatmármegyéből Csikvármegyébe, Lengyel Róbert kir. tanfelügyelőt Csikvármegyéből Kolozsvárra és Császár Nándor kir. segédtanfelügyelőt Hunyadvármegye tanfelügyelőségéhez helyezte át; Kolombán Lajos Udvarhelyvármegye vezető kir. segédtanfelügyelőjét pedig a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába nevezte ki.

— **Dr Asztalos Domokos** posta- és táviradatitkár, *Hlatky* Miklós székelyudvarhelyi főrealisk. nyug. igazgató vejét, a kereskedelemügyi miniszter posta- és táviradatánácsosnak nevezte ki. A derék székely, kiváló tisztviselő jól megérdemelt előhaladása, mindnyájunkat örömmel tölt el.

— **Angliából hazajönnek** a 60 évnél idősebb magyar és osztrák állampolgárok, akik a háború kitörésekor ott maradtak. Az angol kormány hazautazásukat engedélyezte. (K.—H.)

— **Altiszti és legénységi újságot** is mellékel a *Külügy-Hadügy* október elejétől kezdve különben dúsz tartalmu lapjához, mely minden hét vasárnapján fog ezután megjelenni. De külön melléklete lesz a katonás testneveléssel, a honvédség és a hadsereg igazságügyével foglalkozó rész is. Ez a kitűnő heti szemle nélkülözhetetlenné vált immár minden körben. A „Székelyország”-ra való hivatkozással kéjen mutatvány-

számot, melyet a kiadóhivatal Budapest, VIII. Népszínház-u. 16. díjmentesen küld.

— **A harmadik hadikölcsön.** A Bud. Tud. jelenti, hogy a pénzügyminiszter szerdán a hadikölcsönök hivatalos aláírási helyeinek vezetőivel megbeszélést folytatott, amelyen megállapították, hogy a mostani időpont a harmadik hadikölcsön kibocsátására minden tekintetben alkalmas. Ennek megfelelően a kölcsön aláírása október közepe táján fog megkezdődni. Ez alkalommal hatszázalékos járadék fog kibocsátásra kerülni s az aláírási feltételeket a korábbi hatszázalékos hadikölcsönök feltételeinek megfelelően fogják megállapítani. Udvarhelyvármegye közönségéhez Ugron János főispán és Mátéffy Domokos kir. tanácsos, pénzügyigazgató nagy lelkesedéstől áthatott felhívást intézett, amelyet részünkről is ajánlunk a közönség hazafias figyelmébe és áldozatkész támogatásába.

A világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott — Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhely-vármegyék bármelyik községébe tartozó s külön a hős 82-ös katonák hiteles és teljes névsorát egyedül a „Székelyország” c. újság közli. E lapot három hónapig 2 K 50 fillérért bárhova s így a táborba is bérmentesen elküldi a „Székelyország” kiadóhivatala, mely Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt van. — **Rendelje meg azonnal!** Posta-utalványra írja le a címet és küldje be a csekély előfizetést, melynek vétele után hetenként pontosan kapja a „Székelyország”-ot, a székelység hű barátját.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.